

Vägledning för svenska arter i
habitatdirektivets bilaga 2
NV-01162-10
Beslutad: 20 januari 2011

Öselskallra

Rhinanthus oesiliensis Vetenskap

EU-kod: 4115

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
KIRUNA – KASERNGATAN 14
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 08-698 10 00
FAX: 08-698 14 80
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#4

Livsmiljö

Öselskallra växer huvudsakligen i och intill öppna källmyrar på Gotland. Öselskallra växer ofta på tuvor och i kanten av källflöden, ofta tillsammans med arter som majviva, brun ögontröst och svarthö. Arten är mycket senblommande (andra halvan av augusti). Den är troligen starkt kalkgynnad och till en del även hävdberoende, men källkärrslokaler skulle antagligen klara sig även utan hävd. Några mindre förekomster finns i vägkanter i anslutning till källmyrar.

Önskvärd naturlig stress och störning

Arten gynnas troligen av en viss störning genom bete. Eftersom arten är ettårig så gynnas den av viss markstörning för att nya individer ska kunna gro.

Reproduktion och spridning

Arten har troligen endast en kortlivad fröbank. Öselskallra är främst vindspridd, normalt upp till ett par meter.

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

Status och internationellt ansvar

- Sveriges rödlista 2010: Arten är klassad som Nära hotad (NT).

Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

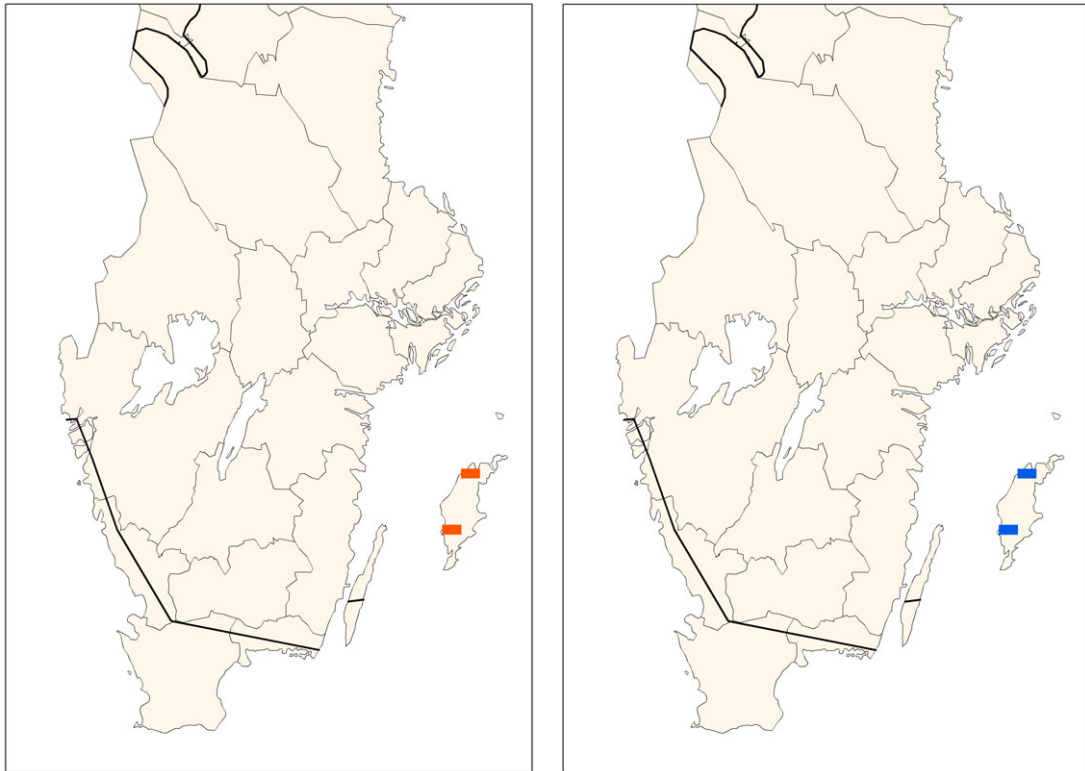
Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för arten (antal)		a		a
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)		a		a
Referensvärde (km ²)		a		a
Bedömning aktuell status		a		a
Bedömning trend		a		a
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)		a		a
Referensvärde (enhet ¹)		a		a
Bedömning aktuell status		a		a
Bedömning trend		a		a
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status		a		
Bedömning trend		a		
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status		a		
Bedömning trend		a		
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status		a		
Bedömning trend		a		

¹ Enhet för artens population är antal individer.

Kommentarer till rapporterade uppgifter

^a Vid rapporteringstillfället hade arten inte hittats i Sverige och den fanns inte med på referenslistan för Sverige. Artdatabanken bedömer att det finns 10 000 individer och att utbredningsområdet är 40 km². I och med att bevarandestatusen för utbredning och population bedöms som gynnsamma och stabila skulle dessa uppgifter också kunna bli referensvärden vid nästa översyn. Situationen för artens livsmiljö bedöms som otillräcklig men stabil. Framtidsutsikterna bedöms som otillräckliga men positiva. Det finns nu 4 Natura 2000-områden utpekade för arten.

Artens livsmiljö inom förekomsterna på norra Gotland är dikade och delvis markerade och detta måste återställas innan situationen för arten kan betecknas som gynnsam, troligen tar det längre än 20 år innan situationen är helt återställd.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomster (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Främsta hotet är förändringar i hydrologin genom dränering av källmyrar.
- Kalkbrytning kan vara ett problem även om det inte förekommer i närheten av växtplatsen eftersom det kan påverka hydrologin regionalt.
- Upphörd eller minskad hävd påverkar troligen arten till viss del negativt även om det troligen inte är avgörande för dess fortbestånd på källmyrarna.

Bevarandeåtgärder

- Gängse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att artens intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Arten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte en prioriterad art där.
- Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Den ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 4 och betecknas med N i artskyddsförordningens bilaga 1.
- Vilt levande exemplar av arten är fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra arten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i artens livscykel.
- Vilt levande exemplar av arten omfattas av 23§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten..

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

Mål – utbredning & förekomst	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Utbredningsområdet för öselskallra ska vara minst 40 ^a km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Förekomstarean för öselskallra ska vara minst 16 ^a km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

Mål – population	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst 10 000 ^a individer av öselskallra i boreal region.	Biogeografisk	Metodik är inte framtagen.	Antal individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 100 fertila individer av öselskallra på varje lokal för arten / lokalen YY.	Nationell / Lokal	Enligt BI-manual kärnväxter.	Antal fertila individer	Vart 3:e år

<i>Mål – livsmiljö</i>	<i>Nivå</i>	<i>Metod</i>	<i>Mått</i>	<i>Frekvens</i>
Det ska finnas minst XX km ² lämplig livsmiljö (rikkärr med god hydrologi) för öselskallra i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för myr (arbetsversion).	Antal km ²	Vart 3:e år

Kommentarer

Minimivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av populationsstorlek och livsmiljö vart 6:e år.

^a Värdet kan behöva justeras när referensvärde för arten har angetts, just nu baseras det uppfattningen att dagens situation motsvarar gynnsam bevarandestatus. Se kommentar under tabell för nationell bevarandestatus 2007.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Kukk, Ü. 1999. Eesti kaitstavad taimeliigid. Tartu.

Kull, T., Sammul, M., Kull, K., Lanno, K., Tali, K., Gruber, B., Schmeller, D., &

Henle, K. 2008. Necessity and reality of monitoring threatened European vascular plants

Lindell, T. 2006. Finns Öselskallra på Gotland? Svensk. Bot. Tidskr. 100: 261.

Petersson, J. 2008. Nyheter i Gotlands flora 2007. Rindi 28: 3-17.

Kontaktuppgifter

Marit Persson
marit.persson@artdata.slu.se
018-67 26 58

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala